
Opalenie, st. 3, gm. Gniew, woj. gdańskie, AZP 24-45/-

Informator Archeologiczny : badania 32, 115

1998

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

OPALENIE, st. 3, gm. Gniew, woj. gdańskie, AZP 24-45/ -

- ślady osadnictwa neolitycznego
- osada z wczesnej epoki żelaza
- osada z okresu wpływów rzymskich
- osada z wczesnego i późnego średniowiecza

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Mirosława Pietrzaka i mgr Małgorzatę Tuszyńską (Muzeum Archeologiczne w Gdańsku) przy współpracy mgr. Jana Kucharskiego. Trzeci sezon badań. Przebadano obszar 450 m² we wschodniej, zniszczonej części osady.

Kontynuacja badań z lat 1996-97.

Odkryto 25 obiektów oraz ślady po kilkunastu słupach. Cztery jamy pochodziły z wczesnej epoki żelaza, jedna - z okresu wpływów rzymskich. Dziewięć obiektów (4 półziemianki i 6 jam) pochodziło z okresu wczesnośredniowiecznego (VIII-XII wiek). Chronologii pozostałych dziesięciu obiektów nie udało się określić z powodu znacznego stopnia zniszczenia lub braku materiału określającego datowanie.

W północnej partii przebadanego obszaru stwierdzono obecność resztek warstwy kulturowej, o miąższości około 30 cm, w której wystąpił liczny materiał ceramiczny datowany na okres halsztacko-lateński, okres wpływów rzymskich, wczesne i późne średniowiecze. Znaleziono ponadto pojedyncze ułamki ceramiki z młodszej epoki kamienia (kultura ceramiki sznurowej).

Na uwagę zasługuje obiekt 31 - jama, w przybliżeniu kolistą, o średnicy około 160 cm i miąższości do 85 cm, o regularnym, czworokątnym przekroju pionowym i szarobrunatnym wypełnisku. Towarzyszyły jej ślady po kilku słupach. W jamie znaleziono dzban i misę glinianą oraz fragmenty dalszych naczyń glinianych, przęślik gliniany a także kości zwierzęce oraz ości i łuski ryb. Obiekt ten pochodził z wczesnej epoki żelaza.

Największa półziemianka (obiekt 26), o kształcie nieregularnego owalu w rzucie poziomym, miała około 370 cm długości i 200 cm szerokości, zagłębiała się do 90 cm. W jej wypełnisku, poza licznym materiałem ceramicznym z X-XII wieku, znaleziono kilkadziesiąt ułamków ceramiki z okresu wpływów rzymskich oraz zniszczony kabłak zapinki oczkowej serii „pruskiej”, A III 57-59. Półziemianka ta zapewne zniszczyła obiekt kultury wielbarskiej z I-II wieku n.e.

Obecność ceramiki pradziejowej stwierdzono w większości obiektów wczesnośredniowiecznych.

W dalszym ciągu natrafiano na ślady wkopów nowożytnych a także odkryto resztki spalonej chaty drewnianej, prawdopodobnie z przełomu XIX i XX w.

Badania na osadzie w Opaleniu pozwoliły stwierdzić długotrwałość zasiedlenia tego miejsca. Relikty starszego osadnictwa pradziejowego zostały zniszczone lub uszkodzone przez obiekty wczesnośredniowieczne. Natomiast wkopy nowożytne niszczyły przede wszystkim osadnictwo wczesnośredniowieczne.

Odkryte obiekty nieruchome, jak i pochodzący z nich materiał zabytkowy, przede wszystkim ceramika i kości zwierzęce, stanowią cenny materiał poznawczy dla osadnictwa z wczesnej epoki żelaza i wczesnego średniowiecza nad dolną Wisłą.

Na zniszczonym obszarze osady (ponad 1000 m²) badania zakończono. Dla pełniejszego poznania tego obiektu należałoby w przyszłości prowadzić dalsze badania wykopaliskowe.

Wyniki badań zostaną opublikowane w wydawnictwie „Pomerania Antiqua”.

Materiały znajdują się w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku.

Opatów, st. 1, gm. *loco*, woj. częstochowskie, AZP 83-46/10 - patrz: środkowa i późna epoka brązu

OPOKI, st. 47, gm. Aleksandrów Kujawski, woj. włocławskie

- osada kultury pomorskiej (środkowy okres lateński)
- osada z okresu wczesnego średniowiecza